

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 23 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-3778 (TAP-20-1077(2)) (TAIS NR. 20-8763(2))**

2020-06-29 Nr. NV-1805

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: Pateikti Seimui išvadą dėl Seimo Peticijų komisijos (Seimo nario P. Čimbaro) parengto Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3778.

3. Dabartinė situacija:

- Seimo Peticijų komisija 2019 m. birželio 26 d. priėmė sprendimą tenkinti pareiškėjo Ernesto Jasaičio peticijoje „Dėl leidimo B kategoriją turintiems vairuotojams leisti vairuoti A1 kategorijos motociklą (iki 125 cm³) nelaikius papildomų vairavimo kursų“ pateiktą pasiūlymą. Seimas 2019 m. liepos 9 d. pritarė Komisijos išvadai ir priėmė Seimo protokolinį nutarimą tenkinti pasiūlymą.
- 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų numatyta, kad „vairavimui savo teritorijoje valstybės narės gali taikyti tokius atitikmenis: vairuoti A1 kategorijos motociklus turint B kategorijos išduotą pažymėjimą“. Ši Direktyvos nuostata numato galimybę, bet neįpareigoja Europos Sąjungos valstybių narių taikyti nurodytą tvarką. Perkeliant Direktyvos nuostatas į nacionalinę teisę, buvo nuspręsta netaikyti Direktyvos numatytos galimybės, t. y. nuspręsta neleisti vairuoti A1 kategorijos motociklus ir triračius turint B kategoriją.
- Šiuo metu Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme nustatyta, kad asmenys, turintys vairuotojo pažymėjimu patvirtintą teisę vairuoti nuo A1 iki T kategorijos transporto priemonės (pvz. lengvuosius automobilius) taip pat įgyja teisę vairuoti AM kategorijos transporto priemonės, t. y. mopodus.
- **Seimo nario P. Čimbaro teikiamo Įstatymo projekto esmė - suteikti teisę B kategorijos (ir kitų Įstatyme nurodytų kategorijų) vairuotojo pažymėjimą turintiems vairuotojams vairuoti ir A1 kategorijos motociklą (asmenims nuo 24 metų, turintiems dvejų metų bent vienos iš Įstatyme nurodytų kategorijų transporto priemonės vairavimo stažą).**

4. Projekto esmė: Nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- **Siūlymas suteikti teisę B kategorijos vairuotojo pažymėjimą turintiems vairuotojams vairuoti ir A1 kategorijos motociklą (variklio darbinis tūris ne didesnis kaip 125 cm³), tai yra specifinių teorijos žinių ir praktinio vairavimo įgūdžių ir gebėjimų reikalaujančią transporto priemonę, kuri yra galingesnė, greitesnė ir sunkesnė už mopedą, bet kartu ir pavojingesnė, **nepriimtinas eismo saugos požiūriu, neatitinka Vyriausybės programos 331.6 papunkčio nuostatos dėl deramo dėmesio skyrimo eismo saugumui užtikrinti ir gali turėti neigiamą įtaką eismo saugai.****
- **motociklai yra laikytini viena iš pavojingiausių transporto rūšių, o jų vairuotojai, kaip ir mopėdų vairuotojai ar dviratininkai, yra priskiriami pažeidžiamiausių eismo dalyvių grupei. Todėl manytina, kad bet koks teisės vairuoti motociklus įgijimo palengvinimas dar labiau didins reikalingų įgūdžių neturinčių motociklų vairuotojų skaičių, dėl to gali kilti grėsmė eismo saugumui.**

- motociklai išlieka pavojingesnė transporto priemonė nei mopedai, tad **reikia skirti daugiau dėmesio motociklų vairuotojų parengimui ir mokyti juos, kaip saugiai vadyti šias transporto priemones.** Dviračių motorinių transporto priemonių, įskaitant motociklus, mažesnė kaina ir eksploatacinės išlaidos, palyginti su automobiliais, taip pat **siūlomas teisės vairuoti motociklus įgijimo palengvinimas gali padidinti šių transporto priemonių populiarumą, ypač tarp jaunų žmonių, ir turėti neigiamą poveikį eismo saugumo užtikrinimui šioje vairuotojų amžiaus grupėje.**
- aiškinamajame rašte **nurodoma, kad būtų sumažinta perteklinė biurokratija ir administracinė našta piliečiams, nes nebereikėtų papildomai lankyti kursų ir laikyti vairavimo egzaminų,** norint gauti teisę vairuoti A1 kategorijos motociklą, dėl to asmenys sutaupytų laiko ir pinigų, taip pat eismo įvykių skaičius, jei ir būtų, tai nedidelis ir tik pirminiu laikotarpiu, kol kiti eismo dalyviai prisitaikytų prie šiek tiek padidėjusio motociklų skaičiaus eisme. **Pagal Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme įtvirtintus eismo saugumo užtikrinimo principus,** be kita ko, valstybės pareiga – sudaryti saugias ir vienodas visiems eismo dalyviams dalyvavimo eisme sąlygas, taip pat **eismo dalyvių sveikatos ir gyvybės užtikrinimas svarbiau negu ūkinės veiklos ekonominiai rezultatai.** Be to, Įstatymo projektu **siūlomas keisti teisinis reguliavimas visų pirma turi būti įvertintas eismo saugos užtikrinimo požiūriu** ir tik užtikrinus eismo saugą galėtų būti vertinami kiti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyti siūlomo teisinio reguliavimo aspektai.
- manytina, kad, **siekiant saugiai vairuoti A1 kategorijos motociklus, būtina turėti specifinių teorijos žinių ir praktinio vairavimo įgūdžių ir gebėjimų,** susijusių su motociklininkų apsaugos priemonėmis, važiuojančiųjų motociklu matomumu kitiems eismo dalyviams, rizikos veiksniais, motociklų eismo ypatumais ir valdymo subtilybėmis, **kurių neįgyjama gaunant teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones.**
- išnagrinėjus Europos Sąjungos valstybių narių, kurios taiko Direktyvoje numatytą išimtį dėl A1 kategorijos vairavimo savo šalies teritorijoje turint B kategorijos išduotą pažymėjimą, patirtį, **darytina išvada, kad daugumoje valstybių narių žuvusiųjų eismo įvykių metu skaičiaus rodiklis vienam milijonui šalies gyventojų yra daug mažesnis, palyginti su Lietuvos rezultatais (2019 metais Lietuvoje šis skaičius siekė 66, Europos Sąjungos vidurkis – 51).**

5. Derinimas: Nutarimo projektas buvo suderintas su Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentu, VI „Regitra“, Lietuvos transporto saugos administracija, Nutarimo projektui pritarė Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija.

Atsižvelgiant į svarstymo tarpinstituciniame pasitarime (06-19 d.) rezultatus, **teikiamas patikslintas projektas.** Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos, tačiau atitinka 331.6 papunkčio nuostatas dėl deramo dėmesio skyrimo eismo saugumui užtikrinti.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Projektas svarstytinas Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai papildomai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

